

O Krokovi a jeho dcerách

OSOBY:	VYPRAVĚČ	
	VLASTIMIL	KAZI
	VĚROMIL	TETA
	LECH	LIBUŠE
	KROK	

VYPRAVĚČ: Praotec Čech vládl Čechům spravedlivě a ti ho milovali. Přišel však čas, kdy se jeho dny naplnily. Smrt milovaného vůdce oplakali všichni. Ale bylo třeba nejen truchlit, ale také určit nástupce zemřelého, který by Čechům vládl.

VLASTIMIL: Nástupcem otce Čecha by se měl stát Lech. Byl vždy v jeho blízkosti a to, že jsme v nové zemi, je i jeho zásluha.

VĚROMIL: Je to moudrý muž.

VLASTIMIL: Nemáme jiné volby. Promluv, Lechu.

LECH: Cítím se velmi poctěn vaší důvěrou, ale přijmout váš návrh nemohu.

VLASTIMIL: Proč?

LECH: Můj rod nechce v této zemi žít.

VĚROMIL: Má nás snad za nepřátele?

LECH: Nemá. My žijeme se všemi v míru.

VLASTIMIL: Bratře Lechu, zde je dost místa pro všechny.

VĚROMIL: Můžeme tu spokojeně žít.

LECH: Tak jednoduché to není. Shledali jsme, že je zde nedostatek pastvin pro naše stáda. Zanedlouho by nám tady bylo těsno. Musíme myslet na budoucnost.

VLASTIMIL: Už se vrátili zvědové, které jsi před časem vyslal?

LECH: Ano, vrátili. Na severu objevili širé pláně, které se táhnou až k moři. Tam je místo pro můj lid.

VĚROMIL: Kdo ale potom nahradí otce Čecha?

LECH: Myslím, že byste měli povolat otce Kroka. Je to muž vážený a je proslulý svou poctivostí a spravedlností.

VLASTIMIL: Sídlí však na hradě Krokově a to není dobré místo pro vládce. *(Odchází.)*

LECH: Nedávno přesídlil. Vystavěl sídlo na břehu řeky Vltavy. Tam žije se svými třemi dcerami. To místo se nazývá Budeč. *(Odchází.)*

VĚROMIL: Vyšleme za ním poselstvo. Snad naši volbu přijme. *(Odchází.)*

VYPRAVĚČ: Poslové se vrátili se zprávou, že Krok volbu přijal. Před mohylou, kde byl pohřben praotec Čech, se pak konal slavnostní

obřad. Krok převzal čapku zemřelého vládce a také jeho vladařskou hůl. Za jásotu shromážděných lidí se Krok stal vládcem všech Čechů. Jeho hrad Budeč byl rázem proslulým místem. Sídlil tam vladař a jeho tři dcery – Kazi, Teta a Libuše. Krok se s nimi často scházel a svěřoval se jim se svými trápeními.

LIBUŠE: Proč jsi tak zamračený, otče?

KROK: Padla na mne únava, neboť jsem dnes musel rozsoudit vleklý spor.

TETA: My všechny věříme, že jsi ho rozsoudil spravedlivě. Lid tě pro tvou spravedlnost miluje.

KROK: Jsi hodná dcera, Teto, a protože jsi i moudrá, jistě víš, že není na světě člověka bez nepřátel. A pro toho, kdo soudí, to platí dvojnásob. V každém sporu je vždycky jedna strana nespokojená.

KAZI: Rozhodování sporů je ta nejtěžší práce.

KROK: Abych mohl rozhodnout spravedlivě, odcházím do posvátného háje. Tam v klidu rozjímám a v duchu rozmlouvám s bohy. Jejich vnuknutí mi pomáhají soudit spravedlivě.

TETA: A jaký spor jsi soudil dnes?

KROK: Soudil jsem muže, který způsobil smrt svého vnuka.

KAZI: Ať jsou mu bozi milostivi.

KROK: Ale potrestat ho musí spravedlnost lidská.

LIBUŠE: A jak jsi spor rozhodl?

KROK: Rozhodl jsem tak, že muž bude po dva roky zapřahán do pluhu vedle vola. To bude pro ostatní dobrým poučením. Ale řekněte vy, jak jste strávily den?

TETA: Libuše mohla oči nechat na mladíkovi z rodu Stadiců.

LIBUŠE: To není pravda. Teta si vymýšlí.

KAZI: Podívejte, vždyť celá zčervenala.

KROK: Tak už přestaňte s tím škádlením. Jste mladé a mládenci se vám líbí, to je v pořádku. Ale mějte na paměti, že jste dcery vojvodovy.

TETA: Na světě jsou důležitější věci než mládenci.

KAZI: Ty máš radši kouzla a čáry, Teto.

TETA: Že se bohů nebojíš! Dobře víš, že jsem svými bylinami a kouzly mnoha nemocným zdraví navrátila.

LIBUŠE: Říká se, že neodmítneš jediného poutníka. Mezi nimi však těžko nalezneš ženicha.

TETA: Ani ho nehledám. Pro mě je důležitější pomáhat lidem.

KROK: Už bylo dost hašteření. Já vím dobře, co dokážete.

LIBUŠE: Ještě neodcházejte, chci vám říci o hrozném snu, který jsem měla v noci.

KROK: Víím, že máš dar vidět do budoucnosti, proto se tvého snu už předem děsím.

LIBUŠE: Viděla jsem, jak byl náš hrad Budeč napaden hady. Ze všech stran se ozýval příšerný sykot. Lidé prchali směrem k řece. U břehu se však všichni zastavili. Potom naskákali do vody a plavali k druhému břehu. Tam vyšplhali na vysokou skálu a byli v bezpečí. Náhle udeřil blesk do stromu a rozlomil ho tak, že vypadal jako střecha domu.

KROK: Sdělení bohů je jasné. Musíme opustit Budeč a vystavět sídlo tam, kde se tyčí vysoká skála. Ti hadi znamenají nepřátele, kteří by nás z Budče vyhnali.

LIBUŠE: Je třeba nalézt skálu nad řekou.

KROK: Naši lidé to místo najdou.

LIBUŠE: Neotálej, otče, jinak se stane neštěstí.

VYPRAVĚC: **Vojvoda Krok co nejrychleji svolal ozbrojené muže.**

KROK: Hej, družino! Dejte se proti proudu řeky a hledejte vysokou skálu, kterou omývá řeka. To místo nám určili bohové a my ho musíme nalézt.

VYPRAVĚC: **Družina silných mužů spolu s vojvodou Krokem a Libuší**

putovala proti proudu řeky, dokud se před nimi neobjevila strmá skála.

LIBUŠE: Zde je to místo, které jsem viděla ve snu. Tam na skále zbudujeme pevný hrad.

KROK: A co voda tam nahoře? Bez vody je opevněný hrad ničím.

LIBUŠE: Sen mi pověděl, že nedaleko je vydatný pramen a malé jezero. Najděte to místo a nazvěte ho Jezerka.

KROK: Hradby postavíme až za pramenem, abychom měli vodu, i když hrad bude obléhán. Bude třeba také postavit ohrady pro dobytek.

LIBUŠE: *(Věštecky.)* Přijdou chvíle šťastné i nešťastné, ale jako tato skála zde stojí od nepaměti, bude zde stát i hrad, jenž bude blízký srdci českého lidu. Nazvěte tento hrad Vyšehradem.

VYPRAVĚČ: Na skále zanedlouho vyrostl hrad, jenž za války poskytoval útočiště obráncům i lidem z okolí. Byl to hrad proslulý a vládcové okolních zemí věděli, že když zaútočí, narazí v Čechách na odpor odhodlaných bojovníků.